

Oponentský posudek bakalářské práce

**Kateřina Bártlová:
Hrnčířské pece v mladší době římské na Moravě**

Katedra archeologie FF, Univerzita Hradec Králové 2017
125 str. (z toho 82 str. textu s literaturou a katalogem/12 str. katalogu, 60 obr.),
7 grafů, 8 tab., 4 mapy

Cílem práce je tvorba katalogu a následné vyhodnocení dvoukomorových vertikálních hrnčířských pecí z mladší doby římské na území ČR, resp. na Moravě. Autorka se má věnovat terminologii, morfologii, typologii a významu těchto pecí také v kontextu technologie keramiky doby římské.

Již v názvu práce je poněkud nepřesně vymezené geografické ohraničení pouze Moravou, přestože se autorka věnuje rovněž lokalitám z českého Slezska.

Hrnčířským pecím na území Moravy a Slezska již byla věnována náležitá pozornost, nejprve v publikované magisterské práci (Loskotová 2009), a poté rovněž ve dvou nepublikovaných bakalářských pracích na MU (Filipová 2010; Kohoutová 2012).

Nepublikované práce přístupné na internetu byly zřejmě pro autorku snadněji dostupné než zásadní publikované studie a sborníky, mj. některé stati jsou rovněž dohledatelné např. na portálu www.academia.edu.

V práci postrádám základní práce k tematice, zejména:

- a) Bemmann, J. (ed.) 2011: *Drescheibentöpferei im Barbaricum. Technologietransfer und Professionalisierung eines Handwerks am Rande des Römischen Imperiums*. Bonn. V tomto sborníku jsou rovněž důležité příspěvky D. Vachůtové a Z. Loskotové k nálezům pecí na Moravě a v českém Slezsku.
- b) Blażejewski, A. (ed.) 2008: *Ceramika warsztatowa w środkowoeuropejskim Barbaricum*. Wrocław.
- c) event. další přínosné práce: Dobrzańska 2013; Dušek 1986 ad.

Kapitoly č. 3–5 (3. Technologie výroby keramiky, s. 17–23; 4. Hrnčířská vypalovací zařízení, s. 24–26; 5. Terminologie a morfologie dvoukomorových vertikálních pecí, s. 27–41) jsou z podstatné části převzaty a přeformulovány především z disertační práce T. Mangela (2016). Otázkou je: proč autorka podrobně popisuje různé typologické systémy, když s nimi dále nepracuje?

K. Bártlová aplikovala ve své práci, a to v šesté kapitole (Metoda, s. 42–46) typologii T. Mangela (2016). Obecně je to správné, zejména pokud jde o používání terminologických částí vypalovacích zařízení. Nicméně tato typologie byla vypracována pro laténské hrnčířské pece.

Katalog (s. 47–58) obsahuje 14 lokalit a 32 pecí. Vše je již v literatuře známé a rovněž tyto pece byly popsány ve výše uvedených bakalářských pracích a v jedné práci magisterské.

Vlastní přínos spatřuji v osmé kapitole (Vyhodnocení hrnčířských pecí, s. 59–73), kde se autorka zabývá různými aspekty dvoukomorových vertikálních hrnčířských pecí z mladší doby římské na Moravě a v českém Slezsku. Částečně se věnuje i vlastním nálezům z pecí, tj. keramice točené na kruhu.

V deváté kapitole se autorka zabývá hrnčířskými pecemi mladší doby římské v kontextu keramické produkce ve střední Evropě (s. 74–77). Tato pasáž by si rozhodně zasloužila přiblížit situaci v provinciích na základě zahraniční literatury a také ozřejmit poměry v ostatních oblastech barbarika. Znalost nové literatury pokulhává, např. postrádám práce ke slovenské lokalitě Cífer-Pác (např. Varsik – Kolník 2011). Když autorka píše o hrnčířských dílnách v horním Povislí, tak k tomu nestačí převzít pouze tuto informaci ze starší práce I. Peškaře (1988), ale bylo by vhodné otevřít stránky některých zásadních prací H. Dobrzaňské a popsat situaci na vedlejších lokalitě Igołomia v Malopolsku apod.

Práce obsahu také některé výrazné faktografické chyby, např.:

-Kolem pol. 1. st. n. l. nedochází v důsledku průniku Germánů k zániku oppid. K tomu došlo o sto let dříve na sklonku doby laténské (s. 10).

-Vinařická skupina nenáleží do 4. století (s. 12–13).

-V relativní chronologii nejsou např. B1a, B1b ad. stupně, ale fáze (s. 13–14).

Nedostatky jsou rovněž v citování, resp. v soupisu literatury:

-Za základním bibliografickým záznamem (např. Cuomo di Caprio, N. 1979) musí být dvojtečka, nikoli tečka.

-Chybí uvedení stránkového rozsahu u článků z periodik a sborníků.

-Musí být uvedeno o jaký typ kvalifikačních prací jde (Filipová 2010; Kašpárek 2007; Kohoutová 2012; Mangel 2016; Thér 2009; Vachůtová 2009).

Přes všechny moje výše uvedené připomínky a kritické poznámky se domnívám, že K. Bártlová splnila zadání a její bakalářskou práci doporučuji k obhajobě se známkou ne lepší než D.

(Doc. PhDr. Eduard Droberjar, Dr., prof. UO)
Katedra archeologie FF UHK

V Hradci Králové, 22. 8. 2017